

การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว
A STUDY OF THE COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE SAKAEO PROVINCIA ADMINIISTRATIVE ORGANNIZATION

เมธิตา อนุบาลผล¹ ประคอง รัสมิ์แก้ว²

Received : January 19, 2025

Revised : February 2, 2025

Accepted : March19, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นงานวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว (2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ประชากรที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว จำนวน 192 คน ใช้เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดี และต่ำสุด คือด้านการทำงานเป็นทีม

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว พบว่ามีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการผลิตผลงาน การพัฒนา และเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ (2) ผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งการดำเนินงานต่างๆผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้รับบริการทราบถึงการดำเนินการต่างๆที่สามารถตรวจสอบได้ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมพัฒนาครูทั้งในและนอกสถานที่ย่างสม่ำเสมอ (4) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีมแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของบุคคลนั้นๆ

ความสำคัญ: การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The purpose of this study is To study the main competencies of school administrators under the Sa Kaeo Provincial Administrative Organization. and to study guidelines for developing the core competencies of school administrators under the Sa Kaeo Provincial Administrative Organization. The sample group used in this study consisted of 192 civil servant teachers and school education personnel under the Sa Kaeo Provincial Administrative Organization. The instruments used for data collection this time. It is a 5-level rating scale (Rating Scale) inquiring about the performance of school administrators under the Sa Kaeo Provincial Administrative Organization in 4 areas. The entire questionnaire finds a reliability value equal to .87. Statistics used in data analysis include Percentage, mean, standard deviation and content analysis

The results of the study found that

1. Competency of school administrators under Sa Kaeo Provincial Administrative Organization Overall and each aspect is at a high level. When considering each aspect It was found that the side with the highest average was Focusing on results, followed by good service, and lowest is teamwork.

2. Guidelines for developing the competencies of school administrators under the Sa Kaeo Provincial Administrative Organization. It was found that there are development guidelines as follows: (1) Educational institution administrators are committed to producing work, developing and disseminating academic work to be evident. (2) Educational institution administrators Notification of various operations through electronic channels so that parents Service recipients are aware of various operations that can be verified. (3) Educational institution administrators regularly organize training to develop teachers both inside and outside the workplace. (4) Educational institution administrators Must promote teamwork, dividing duties according to the abilities of each person.

Keyword: competencies of school administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ในการที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญได้ การพัฒนาประเทศจะกระทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น จะต้องประกอบด้วยกำลังคนที่มีคุณภาพ แต่การที่จะสร้างกำลังคนให้มีคุณภาพดีนั้น ต้องมีระบบการศึกษาที่ดีด้วย เพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นรากฐานของการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ประเทศไทยให้ความสำคัญของการศึกษาดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้กำหนดให้บุคคลทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ซึ่งรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่การศึกษาจะขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการของการจัดการศึกษาก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การบริหารจัดการการศึกษาไทยในปัจจุบัน ท่ามกลางกระแส แห่งความเป็น โลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไข การปรับเปลี่ยน การแข่งขัน เพื่อสร้างข้อได้เปรียบ และความมุ่งมั่นของสังคม ที่ดำเนินไป อย่างมีความหลากหลายนั้น ต่างก็ส่งผลกระทบต่อวงวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนบริบท และ โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาภายใต้สาระแห่งบทบัญญัติ ของกฎหมายการศึกษา ที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษา โดยยึดหลักของการมีเอกภาพเชิงนโยบาย หลากหลายในการปฏิบัติ โดยเน้นระบบ การกระจายอำนาจ และการยึดหลักการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ในการบริหารสถานศึกษานั้น ในมาตรา 40 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพราะรัฐมองเห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีสมรรถนะ ผู้บริหารโรงเรียนในระดับขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ ครูสภาซึ่งเป็นสถาบันที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของผู้บริหาร ครูผู้สอน มีบทบาทสนับสนุนส่งเสริมพัฒนา ควบคุมความประพฤติ และการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ ทั้งข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับมาตรฐานตำแหน่ง จึงได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมีความรู้ ความสามารถ สำนักงานคณะกรรมการ ผู้บริหาร ครูผู้สอนได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ตามหนังสือที่ ศธ 0206.3/ว 7 ลว. 27 มิ.ย. 2549 โดยกำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา 4 สมรรถนะหลัก คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง และ4) การทำงานเป็นทีม (อนันต์ นาทองตัน, 2555:4)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว สถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง ส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 7 โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนวัฒนคร โรงเรียนบ้านแก้งวิทยาโรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยา โรงเรียนชนบทแก้ววิทยา โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ โรงเรียนไทรเด็ยวิทยา และโรงเรียนทรัพย์สมบูรณ์วิทยาคม รวมผู้บริหาร ครูผู้สอน ขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน จึงทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังโรงเรียน การบริหารจัดการยังไม่มีความพร้อมการบริหารจัดการในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามสาเหตุและปัจจัย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะหลักที่สำคัญในการนำองค์กรสู่การพัฒนาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจึงส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนในการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลง นอกจากจะมีสมรรถนะตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการผู้บริหาร ครูผู้สอนกำหนดแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่

เสมอ ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาและนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะหลักทางการ บริหาร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมถึงเตรียมตัวเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลงสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม (รัชนีกร แสงสว่าง, 2564:12-13)

ปัญหาของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรที่ศึกษา คือสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 2) การบริการที่ดี ได้แก่ ความตั้งใจในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ 3) การ พัฒนาตนเอง ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน 4) การทำงานเป็นทีม ได้แก่ การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อน ร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยการนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากปรากฏการณ์จริงมาทดสอบ ซึ่งได้ ศึกษาอย่างกว้างขวาง มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

สมมติฐานของการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว มีพหุ แนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ปี การศึกษา 2566 จำนวน 7 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 192 คน โดยไม่รวมผู้วิจัย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

โดยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหาร แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) ทำงานเป็นทีม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สระแก้ว เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เครื่องมือแต่ละ ประเภท แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

เครื่องมือ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

- 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 2) การบริการที่ดี
- 3) การพัฒนาตนเอง
- 4) ทำงานเป็นทีม

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview) เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

4. การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือวิจัยในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสอบถาม

2. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิสไลเคอร์ท (Rensis Likert Method) มีความหมายและค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงตามขอบข่ายของเนื้อหา มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 60 -100

5. นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว (Try out) จำนวน 192 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.871 นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยต่อไป

6. นำเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรกำหนดให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัฒนคร โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยา โรงเรียนบ้านแก้งวิทยา โรงเรียนชนบทแก้ววิทยา โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ โรงเรียนไพร่เดี้ยววิทยาโรงเรียนทรัพย์สมบูรณ์วิทยาคม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 192 ฉบับคิดเป็น 100 %

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W, Best, 1978: p. 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีสมรรถนะของผู้บริหารในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีสมรรถนะของผู้บริหารในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีสมรรถนะของผู้บริหารในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีสมรรถนะของผู้บริหารในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีสมรรถนะของผู้บริหารในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูล ในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากผลของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Frequency)

2. ค่าร้อยละ (Percentage)

3. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยรวม

ด้านที่	สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน	n = 192		ระดับ	อันดับ
		μ	σ		
1	การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.43	0.73	มาก	1
2	การบริการที่ดี	4.39	0.74	มาก	2
3	การพัฒนาตนเอง	4.38	0.75	มาก	3
4	การทำงานเป็นทีม	3.77	0.63	มาก	4
	รวม	4.22	0.71	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยรวม ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านที่ 1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.73$) ค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านที่ 2 ด้านการบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.74$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านที่ 4 ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.63$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

ข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว	ค่าคะแนน
1	ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการผลิตผลงาน การพัฒนา และเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งการดำเนินงานต่างๆผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้รับบริการทราบถึงการดำเนินการต่างๆที่สามารถตรวจสอบได้	3
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมพัฒนาครูทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ตามความสามารถของบุคคลนั้นๆ	3

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าคะแนนสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการผลิตผลงาน การพัฒนา และเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ (2) ผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งการดำเนินงานต่างๆผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้รับบริการทราบถึงการดำเนินการต่างๆที่สามารถตรวจสอบได้ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมพัฒนาครูทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (4) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ตามความสามารถของบุคคลนั้นๆ

สรุปผล

1. การวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดี และด้านการทำงานเป็นทีมเป็นอันดับสุดท้าย

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ได้ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการผลิตผลงาน การพัฒนา และเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ (2) ผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งการดำเนินงานต่างๆผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้รับบริการทราบถึงการดำเนินการต่างๆที่สามารถตรวจสอบได้ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมพัฒนาครูทั้งในและนอกสถานที่อย่างสม่ำเสมอ (4) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ตามความสามารถของบุคคลนั้นๆ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้นำแต่ละองค์ประกอบมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันระบบราชการต้องเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยทำหน้าที่ เป็นแกนหลักในการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสนองตอบความต้องการของประชาชน การเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรม การเมืองของโลกของภูมิภาคและของประเทศไทยมีผลทำให้ข้าราชการต้องปฏิบัติงานแบบมีอาชีพมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านต่างๆเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรอันจะส่งผลให้ครูและบุคลากรเกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจขององค์กรอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารทุกคนเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาและผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์และวิธีการที่ทางคณะกรรมการผู้บริหาร ครูผู้สอนกำหนดมาแล้ว การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ตามนโยบายและเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเป็นผู้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลรัตน์ ศรีสำออง (2558, น.80) ได้ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม พบว่า 1)สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ทำกายบริหารที่ดี และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการทำงานเป็นทีม 3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานทางการมีความเห็นทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาตนเองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยปารฉัตร ช่อชิต (2559, น.100 -101) ได้ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 8 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ

มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าสัมมาเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสารและจูงใจ การทำงานเป็นทีม และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตามลำดับ และสมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นผู้มีความสามารถ มีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือคุณลักษณะที่แสดงออกในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้การขับเคลื่อนขององค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเป็นพหุองค์ประกอบ

2. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว จาก การสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งหมดในแต่ละหัวข้อของการสัมภาษณ์ เพื่อแยกแยะแนวความคิดที่ปรากฏในเนื้อหาการรายงานการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว สรุปได้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการผลิตผลงาน การพัฒนา และเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งการดำเนินงานต่างๆ ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้รับบริการทราบถึงการดำเนินการต่างๆที่สามารถตรวจสอบได้ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมพัฒนาครูทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 4) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ตามความสามารถของบุคคลนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยได้นำแนวทางในการพัฒนาทั้ง 4 แนวทางมาสังเคราะห์เป็นโครงการเพื่อให้ลงในแผนพัฒนาสถานศึกษาในปีการศึกษาถัดไป ดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร
- 2) โครงการส่งเสริมครูให้มีมาตรฐานวิชาชีพและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (ศึกษาดูงาน)
- 3) โครงการจัดกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
- 4) โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Teacher Enhancement)

มีประสิทธิภาพ (Teacher Enhancement)

- 5) โครงการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก อันจะส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

3) ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ณัฐธัญญา พันธุ์ชะวงษ์ (2562) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรวิมลยา วิทยุamahบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปาริฉัตร ช่อชิต. (2559). สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดส านักงานเขต พื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8. ปริญญาโท ศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชนิกร แสงสว่าง (2564). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วีไลพร ศรีอนันต์ (2559). สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลโรงเรียนเอกชน จังหวัด นครปฐม, ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วิมลรัตน์ ศรีสำอาง. (2558). สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัย นครพนม, 5(2): 80-89.
- อนันต์ นาทองตัน.(2555). มอองทางลัดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : สหมิตรพริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 -610.
- John W. Best. (1970). *Research in Education*. 3 rd. th. New Jersey : Prentice-Hall Inc.